

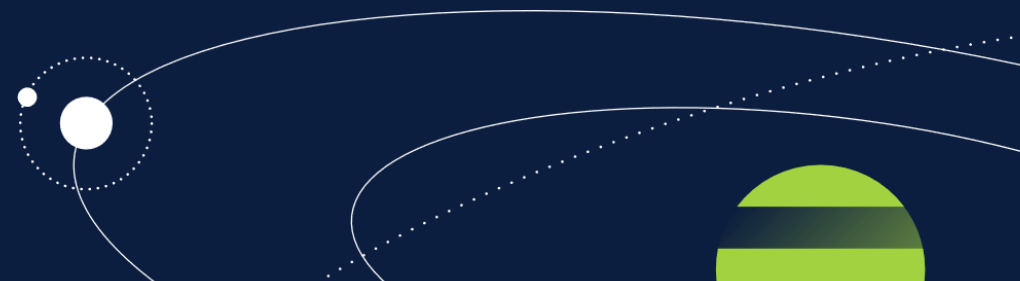
Viešųjų pirkimų
savaitinis naujienlaiškis

2024 m. vasario 26 d. – kovo 10 d.

2024 m. 9-10 savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

Pavasaris neskuba ne tik už lango, bet ir viešųjų pirkimų „pasaulyje“.

Pristatome VPT metodines iniciatyvas šviesti viešųjų pirkimų bendruomenę apie žaliuosius pirkimus ir viešojo pirkimo sutarčių vykdymą. Tai – svarbos neprarandančios temos, todėl nepraleiskite progos pagilinti žinias.

Taip pat apžvelgiame 2 iš 4 Lietuvos apeliacinio teismo nutartis aptariamu laikotarpiu. Didelių naujienų nėra, tačiau gera prisiminti svarbius išaiškinimus dėl kvazisubtiekėjų ir neįprastai mažos kainos.

Iš pristatomų nutarčių darome išvadą, kad viešųjų pirkimų rinka po truputį kaista – tiekėjai bando užginčyti pirkimų rezultatus vis naujais pagrindais.

Gero skaitymo!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2024 m. 9-10 savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų praktikai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

- 1. VPT:** 2024-03-07 įvyko VPT organizuoti mokymai „Aplinkos apsaugos kriterijų nustatymas inicijuojant pirkimą“. Mokymų metu buvo pristatyti teisės aktų, reglamentuojančių žaliųjų viešųjų pirkimų vykdymą, pasikeitimai nuo 2024-02-01 bei nagrinėjama, ką apie žaliuosius pirkimus turi žinoti pirkimų iniciatoriai. Mokymus galite peržiūrėti [čia](#).
- 2. VPT:** pirkimų vykdytojus 2024-03-21, 9 val. [kviečia](#) stebėti kasmetinę konferenciją „Sutarčių vykdymas: receptai efektyviam sutarties valdymui“. Konferencijos metu VPT ekspertai aptars sutarčių sudarymo, vykdymo ir keitimo probleminius klausimus, dalinsis geraisiais ir blogaisiais praktiniais pavyzdžiais. Su renginio programa galite susipažinti [čia](#). Nors registracija į konferenciją yra baigta, VPT užtikrins galimybę stebėti konferencijos transliaciją VPT [YouTube kanale](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: pavėluotas pranešimas SODRAI apie įdarbintus darbuotojus nereiškia nelegalaus darbo ir nesukuria tiekėjui pareigos tokius darbuotojus pasiūlyme įvardyti kaip kvazisubrangovus (*UAB „Veba“ v. VšĮ Lietuvos sveikatos mokslų universitetas*), 2024-03-04

Ieškovė, susipažinusi su I vietos laimėtojo pasiūlymu, užginčijo konkurso rezultatus, nes, jos vertinimu, šio tiekėjo pasiūlyme nurodyti trys specialistai nebuvo išviešinti kaip tretieji asmenys (kvazisubrangovai), o buvo nurodyti kaip tiekėjo darbuotojai. Ieškovė nustatė, kad Pirkimo laimėtoja pasiūlymą pateikė 2023-08-25, tačiau apie šių specialistų priėmimą į darbą SODRAI buvo pranešta tik 2023-09-22. Ieškovė padarė išvadą, kad pasiūlymo pateikimo metu specialistai nebuvo įdarbinti pas Pirkimo laimėtoją, jie pasiūlyme turėjo būti išviešinti kaip išoriniai subjektai, kurių pajėgumu remiamasi, todėl PO netinkamai įvertino Pirkimo laimėtojo kvalifikaciją (techninį pajėgumą), be to, nepagrįstai šių duomenų nekvalifikavo kaip melagingos informacijos.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovės ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas nurodė, kad byloje nustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės apie specialistus ir Pirkimo laimėtoją siejančius darbo santykius: (i) darbo sutartys sudarytos 2023-08-18, po trijų dienų darbuotojai buvo supažindinti su darbo sąlygomis (pasirašyti atitinkami vidaus dokumentai); (ii) SODROS duomenimis šių darbuotojų darbo santykių ir socialinio draudimo laikotarpio pradžia – 2023-08-21; (iii) šie specialistai, kaip Pirkimo laimėtojo darbuotojai, tiesiogiai vykdė sutartis kitų užsakovų naudai (pateiktos užsakovų pažymos).

Teismas nurodė, kad specialistų ir tiekėjo teisinių santykių kvalifikavimas kaip nelegalus darbas yra ne civilinės bylos objektas, byloje nėra kompetentingų institucijų išvados apie tokį teisės pažeidimą.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nurodė, kad, atsižvelgiant į byloje nustatytas reikšmingas aplinkybes, Pirkimo laimėtojas (i) pasiūlyme neturėjo trijų specialistų nurodyti kaip kvazisubtiekėjų, todėl (ii) jo pateikta informacija negali būti vertinama kaip melaginga. Juolab informacijai pripažinti melaginga reikia nustatyti objektyvią duomenų neatitiktį faktinėms aplinkybėms, o ne tokią išvadą padaryti interpretuojant teisės normas. Nagrinėjamu atveju pavėluotas pranešimas SODRAI apie darbuotojų įdarbinimą nereiškia nei neteisingo pasiūlymo užpildymo, nei melagingų duomenų pateikimo.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: perkančiosios organizacijos pareiga vertinti pasiūlymo kainos pagrįstumą siejama tik su įstatyme įtvirtinta neįprastai mažos kainos prezumpcija (UAB „TRANSREVIS“ v. Jurbarko rajono savivaldybės administracija), 2024-03-05

Ieškovė užginčijo Keleivių vežimo paslaugų pirkimo (Pirkimas) rezultatus, nes, jos vertinimu, PO neteisėtai laimėtojo kainos (keleivių vežimo įkainio) nevertino kaip neįprastai mažos ir nepaprašė atitinkamų paaiškinimų. Ieškovė nurodė, kad nors laimėtojo kaina nuo visų pasiūlymų vidurkio skyrėsi tik 29,5 proc., tačiau antros vietos laimėtojo kaina ją viršijo net 46 proc., todėl PO turėjo įgyvendinti diskreciją patikrinti kainos pagrįstumą. Be to, ieškovės vertinimu, reikšminga tai, kad Pirkimo laimėtojas, su PO vykdydamas ankstesnę sutartį, kreipėsi ir prašė padidinti keleivių vežimo įkainį. Visos šios aplinkybės rodo, kad laimėtojo kaina yra nepagrįsta.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovės ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas konstatavo, kad perkančiųjų organizacijų pareiga prašyti pagrįsti kainą kyla tik tuomet, jei konkrečiu atveju tiekėjo pasiūlyta kaina atitinka VPĮ įtvirtintą preziumuojamą neįprastai mažą kainą. Visais kitais atvejais – perkančiosios organizacijos naudojasi diskrecija. Atsižvelgiant į tai, kad laimėtojas pasiūlė 29,5 proc. mažesnę kainą už pasiūlymų vidurkį, t. y., jo kaina nesiekė preziumuojamos ribos (30 proc.), PO neturėjo pareigos atskirai tikrinti šios kainos pagrįstumo. Vienintelė aplinkybė, kad Pirkimo laimėtojo pasiūlytas įkainis daug mažesnis už ieškovės pasiūlytą, nereiškia, kad už nurodytą kainą negalės būti tinkamai teikiamos paslaugos. PO atsakyme į pretenziją nurodė, kad laimėtojo kaina atitinka rinkos kainą. Be to, pagal į bylą pateiktus duomenis pati ieškovė kitas sutartis vykdo už mažesnę nei Pirkimo laimėtojo pasiūlytą įkainį. Teismas konstatavo, kad PO nepažeidė neįprastai mažos kainos nustatymo ir tikrinimo teisinio reguliavimo.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismas nurodė kad pirmiau padarytos išvados nekeičia tai, kad Pirkimo laimėtojas, vykdydamas ankstesnę sutartį su PO, jos paprašė padidinti keleivių vežimo įkainį. Aptariamas sutartis buvo sudaryta prieš šešerius metus, per šį laikotarpį susiklostė reikšmingų visiems žinomų aplinkybių (COVID-19 pandemija, karas Ukrainoje). Vežėjas kreipėsi į PO laikydamasis ankstesnės sutarties nuostatų dėl kainų perskaičiavimo. Dėl to nėra pagrindo spręsti, kad ši aplinkybė rodo, jog laimėtojo pasiūlytas įkainis neleis jam tinkamai teikti paslaugų. Juolab kad naujasis įkainis yra didesnis lyginant su ankstesniąja sutartimi, net ir atlikus jo padidinimą.

Trečia, Teismas konstatavo, kad dotacijos keleivių vežėjams atliekamos vadovaujantis specialia tvarka (poįstatyminiu aktu). Teismas išaiškino, kad vežėjų patirtų nuostolių atlyginimas nelaikytinas viešojo pirkimo kainos padidinimu. Nuostolių vežėjams atlyginimas yra teisėta priemonė ir pagrįsta praktika, todėl ši aplinkybė nereiškia, kad kituose pirkimuose tiekėjai pasiūlė nepagrįstas kainas ar nesugebės tinkamai vykdyti prisiimamų įsipareigojimų.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

